SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 15. aprila 2010*

V zadevi C-215/08,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Bundesgerichtshof (Nemčija) s sklepom z dne 5. maja 2008, ki je prispel na Sodišče 22. maja 2008, v postopku

E. Friz GmbH

proti

Carstnu von der Heydnu,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano (poročevalec), predsednik senata v funkciji predsednika prvega senata, E. Levits, A. Borg Barthet, M. Ilešič in J.-J. Kasel, sodniki,

* Jezik postopka: nemščina.

generalna pravobranilka: V. Trstenjak,
sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 18. junija 2009,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za C. von der Heydna N. Gross, odvetnik,

– za nemško vlado M. Lumma, J. Kemper in S. Unzeitig, zastopniki,

– za Komisijo Evropskih skupnosti W. Wils in H. Krämer, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 8. septembra 2009

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 1(1) in 5(2) Direktive Sveta 85/577/EGS z dne 20. decembra 1985 za varstvo potrošnika v primeru pogodb, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov (UL L 372, str. 31, v nadaljevanju: Direktiva).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo E. Friz GmbH (v nadaljevanju: družba Friz) in C. von der Heydnom zaradi njegovega preklica pristopa k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki ga je upravljala družba Friz.

Pravni okvir

Ureditev Unije

3 V četrti in peti uvodni izjavi Direktive je navedeno:

„ker je posebna narava pogodb, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov prodajalca, taka, da je praviloma prodajalec tisti, ki da pobudo za sklenitev pogodbe, na kar potrošnik

ni pripravljen ali česar ne sprejme; ker potrošnik pogosto ne more primerjati kakovosti in cene ponudbe z drugimi ponudbami; […]

ker bi moral potrošnik imeti za pravico do preklica pogodbe v najmanj sedmih dneh [najmanj sedem dni], da bi se mu tako omogočilo oceniti obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe“.

4 Člen 1(1) Direktive določa:

„Ta direktiva se uporablja za pogodbe, ki se med trgovcem, ki dobavi blago ali opravi storitve, in potrošnikom sklenejo:

[…]

– med obiskom trgovca:

(i) na potrošnikovem domu ali na domu drugega potrošnika;

[…]

če se obisk ne opravi na izrecno potrošnikovo željo."

5 Člen 2 Direktive določa:

„V tej direktivi:

[…]

– ‚prodajalec' pomeni fizično ali pravno osebo, ki v zadevnih poslih deluje v okviru svoje trgovske ali poklicne dejavnosti, in vsakogar, ki deluje v imenu ali za račun prodajalca."

6 Člen 3(2) Direktive določa:

„Ta direktiva se ne uporablja za:

(a) gradbene pogodbe, pogodbe za prodajo in najem nepremičnin ali pogodbe, ki zadevajo druge pravice v zvezi z nepremičninami.

Pogodbe za dobavo blaga in njegovo vključitev v nepremičnine ali pogodbe za popravilo nepremičnin sodijo na področje uporabe te direktive;

[…]“

7 Člen 4 Direktive določa:

„V primeru poslov v smislu člena 1 se od trgovcev zahteva, da potrošnike pisno poučijo o njihovi pravici do preklica v roku iz člena 5, skupaj z imenom in naslovom osebe, zoper katero se pravica lahko uveljavlja.

Takšen pouk mora imeti datum in podatke, ki omogočajo identifikacijo pogodbe. Potrošniku se ga izroči:

(a) v primeru člena 1(1), ob sklenitvi pogodbe;

[…]

Države članice zagotovijo, da njihova nacionalna zakonodaja določa ustrezne ukrepe za varstvo potrošnikov v primerih, ko pouk iz tega člena ni bil dan."

8 Člen 5 Direktive določa:

„1. Potrošnik ima pravico, da odstopi od pogodbe, tako da v roku, ki ni daljši [krajši] od sedmih dni po prejemu pouka iz člena 4, pošlje pisno obvestilo po postopku, določenem v nacionalnem pravu. Zadostuje, če je pisno obvestilo odposlano pred iztekom tega roka.

2. Posledica obvestila je, da je potrošnik prost vseh obveznosti iz pogodbe, od katere je odstopil."

9 Člen 7 Direktive določa:

„Če potrošnik uveljavlja svojo pravico do odstopa, ureja pravne učinke takega odstopa nacionalno pravo, zlasti v zvezi z vračilom plačila za dobavljeno blago ali opravljene storitve in vračilom prejetega blaga."

Nacionalna ureditev

10 Direktiva je bila v nemško pravo prenesena z zakonom o odstopu od pogodb, sklenjenih od vrat do vrat, in podobnih pogodb (Gesetz über den Widerruf von Haustürgeschäften und ähnlichen Geschäften) z dne 16. januarja 1986 (BGBl. 1986 I, str. 122).

11 V različici tega zakona, ki je veljala v času dejanskega stanja v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: HWiG), je člen 1(1) HWiG določal:

„Če se je stranko prepričalo v to, da je dala izjavo volje za sklenitev pogodbe, ki zadeva odplačno dajatev:

1. na podlagi ustnih pogajanj na njenem delovnem mestu ali v zasebnem stanovanju,

[…]

ta izjava volje učinkuje šele, če je stranka v roku enega tedna pisno ne prekliče.“

12 Člen 3(1) HWiG določa:

„Ob preklicu mora vsaka stranka vrniti drugi vse, kar je prejela. Preklic ni izključen ob poslabšanju ali uničenju stvari ali če prejete stvari iz kakega drugega razloga ni mogoče vrniti. Če je stranka odgovorna za poslabšanje, uničenje ali za nastop drugega razloga, mora drugi pogodbeni stranki povrniti zmanjšanje vrednosti ali vrednost stvari.[…]“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

13 C. von der Heyden je 23. julija 1991, ko ga je na domu obiskal zastopnik družbe Roland Steuerberaungs GmbH (v nadaljevanju: družba Roland), kot investitor družbenik za denarni vložek 384 044 DEM pristopil k zaprtemu nepremičninskemu skladu. Namen tega sklada, ki je bil ustanovljen kot osebna družba civilnega prava in ga sestavlja 46 družbenikov, je vzdrževanje, modernizacija in upravljanje zemljišča v Berlinu. V času omenjenega pristopa je poslovodstvo sklada opravljala družba Roland.

14 C. von der Heyden je 6. avgusta 2002 s takojšnjim učinkom izstopil iz omenjene družbe civilnega prava in na podlagi člena 3 HWiG preklical svoj pristop k njej.

15 Družba Friz je kot poslovodja tega nepremičninskega sklada od C. von der Heydna na podlagi negativnega salda ob izstopu zahtevala plačilo 16 319 EUR, ki je ustrezalo razliki med vrednostjo začetnega vložka, ki ga je C. von der Heyden vplačal ob pristopu k tej družbi, in deležem pri izgubi, ki jo je imela ta družba do dne, ko je C. von der Heyden preklical svoj pristop.

16 Medtem ko je prvostopenjsko sodišče tej zahtevi ugodilo, jo je pritožbeno sodišče na podlagi pritožbe C. von der Heydna zavrnilo. Pritožbeno sodišče je menilo, da uresničevanje pravice do odstopa, ki je priznana družbeniku, ne more povzročiti, da zanj nastane obveznost plačila v zvezi z zadevno družbo. Taka zahteva bi namreč pomenila kršitev določb Direktive, da potrošnik po tem, ko je uveljavljal pravico do odstopa, ne more imeti več obveznosti na podlagi pogodbe, od katere je odstopil, vplačani zneski pa se mu morajo vrniti.

17 Družba Friz je proti tej odločbi vložila revizijo na Bundesgerichtshof. V predložitveni odločbi to sodišče navaja, da kadar družbenik, ki je pristopil k družbi na podlagi pogajanj na svojem domu, svoj pristop k nepremičninskemu skladu prekliče, v skladu z nacionalno sodno prakso ta preklic ne povzroči, da bi bil potrošnik prost vseh svojih pogodbenih obveznosti (z učinkom *ex tunc*), temveč da ga vežejo obveznosti, ki so nastale do izjave o preklicu (učinek *ex nunc*).

18 V skladu s to sodno prakso torej to, da potrošnik izvaja pravico do odstopa, ne povzroči „vzpostavitve prvotnega stanja", tako kot nasprotno zahteva člen 5(2) Direktive, kakor ga razlaga Sodišče (glej zlasti sodbo z dne 25. oktobra 2005 v zadevi Schulte, C-350/03, ZOdl., str. I-9215, točki 88 in 92).

19 Bundesgerichtshof je v teh okoliščinah in zato, ker meni, da je za rešitev spora, o katerem odloča, potrebna razlaga členov 1(1) in 5(2) Direktive, prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je določbo člena 1(1) […] Direktive […] treba razlagati tako, da velja za pristop potrošnika k osebni družbi, osebni gospodarski družbi, društvu ali zadrugi, kadar

prvenstveni namen pristopa ni postati član družbe, društva ali zadruge, ampak je – kar je še posebej pogost primer pri udeležbi v zaprtih nepremičninskih skladih – članska udeležba samo drug način kapitalske naložbe ali pridobivanja dajatev, ki so tipično predmet sinalagmatičnih pogodb?

2. Ali je določbo člena 5(2) Direktive […] treba razlagati tako, da nasprotuje pravnemu učinku na podlagi nacionalnega prava (ki izhaja iz sodne prakse) v smislu člena 7 direktive, po katerem ima v primeru pristopa potrošnika zunaj poslovnih prostorov odstop za posledico, da ima potrošnik zoper družbo, združenje ali zadrugo zahtevek za plačilo nadomestila, obračunanega od dne začetka učinkovanja odstopa, ki ustreza vrednosti njegovega vložka v družbo, združenje ali zadrugo v času izstopa iz članstva, z možnim učinkom, da zaradi gospodarskega razvoja družbe, združenja ali zadruge dobi nazaj bodisi manj, kot je znašal njegov vložek, bodisi je celo izpostavljen plačilnim obveznostim, ki zaradi negativne vrednosti nadomestila ob izstopu pomenijo izgubo, ki je večja od vplačanega kapitalskega vložka?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

20 Najprej je treba opozoriti, kot sta to storila C. von der Heyden in nemška vlada, da čeprav se zadeva v postopku v glavni stvari nanaša na pristop potrošnika k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba, pa se vprašanji, ki jih

je postavilo predložitveno sodišče, nanašata tudi na druge oblike družb in združenj, kot so osebne gospodarske družbe, društva in zadruge.

21 V zvezi s tem je treba spomniti, da čeprav mora glede na delitev pristojnosti v okviru postopka predhodnega odločanja nacionalno sodišče opredeliti predmet vprašanj, ki jih namerava postaviti Sodišču, je to razsodilo, da lahko v izjemnih primerih preizkusi okoliščine, v katerih mu je nacionalno sodišče predložilo zadevo, da preveri, ali je zanjo pristojno.

22 Tako je zlasti takrat, kadar je očitno, da razlaga prava Unije, za katero je zaprosilo nacionalno sodišče, ni v nobeni zvezi z resničnostjo ali s predmetom spora o glavni stvari, ali če je problem, ki je predložen Sodišču, hipotetičen (glej v tem smislu sodbe z dne 15. decembra 1995 v zadevi Bosman, C-415/93, Recueil, str. I-4921, točka 61; z dne 15. junija 2006 v zadevi Acereda Herrera, C-466/04, ZOdl., str. I-5341, točka 48, in z dne 31. januarja 2008 v zadevi Centro Europa 7, C-380/05, ZOdl., str. I-349, točka 53).

23 V tej zadevi je treba ugotoviti, da so vprašanja, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, hipotetična v delu, v katerem se nanašajo tudi na pristop potrošnika k osebni gospodarski družbi, društvu ali zadrugi.

24 Sodišče je torej pristojno, da odloča o tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe le v delu, ki se nanaša na zadevni položaj v postopku v glavni stvari, namreč na pristop potrošnika k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba.

Prvo vprašanje

25 S prvim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali se Direktiva uporablja za pogodbo, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki se nanaša na pristop potrošnika k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba, in ustvarja pogodben odnos med potrošnikom in poslovodjo tega sklada, če je – kot navaja to sodišče – namen takega pristopa predvsem finančna naložba, in ne članstvo v tej družbi.

26 Da bi se odgovorilo na to vprašanje, je treba spomniti, da se v skladu s členom 1(1), druga alinea, Direktive ta uporablja zlasti za pogodbe, ki se sklenejo med obiskom prodajalca na potrošnikovem domu, če obisk ni opravljen na izrecno potrošnikovo željo.

27 Člen 2 Direktive pojasnjuje, da pojem „prodajalec“ v tej direktivi pomeni fizično ali pravno osebo, ki deluje v okviru svoje trgovske ali poklicne dejavnosti, in vsakogar, ki deluje v imenu ali za račun prodajalca.

28 V zadevi v postopku v glavni stvari pa je iz spisa, ki je bil predložen Sodišču, razvidno, da je izjavo o pristopu C. von der Heydna k zadevnemu nepremičninskemu skladu, katerega poslovodja je bila v času sklenitve pogodbe družba Roland v okviru svoje trgovske ali poklicne dejavnosti, ta potrošnik podpisal ob obisku prodajalca na njegovem domu, za katerega ni izrecno izrazil želje. Za pristop je C. von der Heyden vložil kapital v znesku 384.044 DEM, ki ga je nakazal na račun omenjene družbe.

29 Iz omenjenega spisa je razvidno tudi, da je ta obisk na domu opravil zastopnik družbe Roland, ki je izrecno nastopal kot poslovodja nepremičninskega sklada, ki od sklada dobi provizijo za vsako pogodbo, ki jo sklene z novim družbenikom.

30 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da pristop potrošnika k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba, v okoliščinah, kakor jih je opisalo predložitveno sodišče, ustreza enemu od objektivnih položajev, ki jih določa člen 1 Direktive, in zato spada na njeno področje uporabe.

31 Te ugotovitve ne more ovreči argumentacija nemške vlade, da ker je namen nepremičninskega sklada vzdrževanje, modernizacija in upravljanje zemljišča, izjava o pristopu k temu skladu pomeni pogodbo, ki se nanaša na „druge pravice v zvezi z nepremičninami“ v smislu člena 3(2)(a) Direktive, in je zato pogodba, za katero se Direktiva ne uporablja.

32 Glede tega je treba najprej spomniti, da se morajo na podlagi ustaljene sodne prakse izjeme od pravnih pravil Unije, katerih namen je varstvo potrošnikov, razlagati ozko (glej zlasti sodbo z dne 13. decembra 2001 v zadevi Heininger, C-481/99, Recueil, str. I-9945, točka 31).

33 Zato zadostuje ugotovitev – na podlagi vsebine spisa – da se pogodba, ki jo je podpisal C. von der Heyden, ne nanaša na nobeno od pravic v zvezi z nepremičnino, se pravi tistih, ki so predmet izjeme iz člena 3(2)(a) Direktive, temveč zgolj na pristop k nepremičninskemu skladu s pridobitvijo deleža v osebni družbi za vplačilo kapitalskega vložka.

34 V teh okoliščinah je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da se Direktiva uporablja za pogodbo, sklenjeno v okoliščinah, kakršne so v postopku v glavni stvari, ki se nanaša na pristop potrošnika k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba, če je namen takega pristopa predvsem finančna naložba, in ne članstvo v tej družbi.

Drugo vprašanje

35 Z drugim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali člen 5(2) Direktive nasprotuje nacionalnemu pravilu, ki izhaja iz sodne prakse in na podlagi katerega lahko potrošnik v primeru preklica pristopa k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba in h kateremu je pristopil ob obisku prodajalca na njegovem domu, za katerega ni izrecno izrazil želje, od te družbe zahteva nadomestilo, ki se izračuna na podlagi vrednosti njegovega deleža na dan njegovega izstopa, in tako morebiti dobi vrnjen znesek, ki je manjši od njegovega vložka, ali pa mora poplačati del izgub tega sklada.

36 Za odgovor na to vprašanje je treba na eni strani spomniti, da ima potrošnik v skladu z odstavkom 1 člena 5 Direktive pravico, da odstopi od pogodbe tako, da pošlje pisno obvestilo v roku, ki ni krajši od sedmih dni od prodajalčevega pisnega pouka o obstoju te pravice in o postopku za njeno uveljavljanje.

37 Odstavek 2 člena 5 Direktive na drugi strani določa, da je posledica obvestila potrošnika o odstopu od pogodbe ta, da je prost vseh obveznosti iz pogodbe, od katere je odstopil.

38 Iz tega je razvidno, da lahko potrošnik, če je bil pravilno poučen o svoji pravici do odstopa, postane prost svojih pogodbenih obveznosti, tako da v roku, ki ga določa člen 5(1) Direktive, in po postopku, ki ga določa nacionalna zakonodaja, uveljavlja svojo pravico do odstopa.

39 Nasprotno pa – kot je že presodilo Sodišče – če potrošnik ni prejel tega pouka, omenjeni rok najmanj sedmih dni ne začne teči, tako da lahko kadarkoli uveljavlja svojo pravico do odstopa na podlagi člena 5(1) Direktive (glej zgoraj navedeno sodbo Heininger, točka 45).

40 Vendar pa je treba v tej zadevi spomniti, da se je predložitveno sodišče v svojem vprašanju sklicevalo prav na odstavek 2 člena 5 Direktive in torej na predpostavko, da je potrošnik obvestilo o odstopu poslal v skladu s postopkom iz odstavka 1 člena 5.

41 V tem kontekstu želi Bundesgerichtshof izvedeti, koliko lahko nacionalno pravilo, ki temelji na sodni praksi, kot je to v postopku v glavni stvari, omejuje pravne učinke izvajanja pravice do odstopa, določene v omenjenem členu 5(1).

42 Glede tega je treba spomniti, da kot določa člen 7 Direktive, pravne učinke uveljavljanja pravice do odstopa potrošnika ureja nacionalna zakonodaja.

43 Poleg tega iz sodne prakse izhaja, da morajo države članice – čeprav se za posledice takega morebitnega odstopa uporablja nacionalno pravo – svojo pristojnost na tem področju vseeno izvajati ob upoštevanju prava Unije in posebej določb Direktive,

razlaganih v smislu njenega cilja in tako, da se zagotovi njen poln učinek. Enako morajo nacionalna sodišča, kadar jim je predložen spor med posamezniki, razlagati vsa pravna pravila nacionalnega prava karseda v smislu besedila in namena te direktive, da bi tako prišlo do rešitve, ki je v skladu s ciljem, ki mu ta direktiva sledi (glej v tem smislu zlasti zgoraj navedeno sodbo Schulte, točke 69, 71 in 102).

44 Vendar kot je Sodišče že pojasnilo, čeprav ni nobenega dvoma, da je namen Direktive varstvo potrošnikov, to ne pomeni, da je to varstvo absolutno. Tako je iz splošne sistematike in besedila več določb Direktive razvidno, da veljajo za to varstvo določene omejitve (glej sodbo z dne 10. aprila 2008 v zadevi Hamilton, C-412/06, ZOdl., str. I-2383, točki 39 in 40).

45 Glede posledic, natančneje, ki izvirajo iz izvajanja pravice do odstopa, je res, da je Sodišče priznalo, da je posledica obvestila o odstopu tako za potrošnika kot za prodajalca ponovna vzpostavitev začetnega stanja (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Schulte, točka 88). Vendar pa iz tega izhaja tudi, da nič v Direktivi ne izključuje možnosti, da ima potrošnik v nekaterih posebnih primerih obveznosti do prodajalca in mora, če je treba, nositi posledice zaradi uveljavljanja pravice do odstopa (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Schulte, točka 93).

46 Na podlagi teh preudarkov je treba preveriti, ali Direktiva ne nasprotuje nacionalnemu pravilu, na podlagi katerega ima potrošnik, ki prekliče pristop k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba, zahtevek za nadomestilo v razmerju do te družbe, ki se izračuna na podlagi vrednosti njegovega deleža na dan njegovega izstopa iz sklada.

47 Ugotoviti je treba, da gre v zvezi z zadevnim nacionalnim pravilom v postopku v glavni stvari za tak primer.

48 Kot namreč navaja Bundesgerichtshof v predložitvenem sklepu, je namen tega pravila, da se v skladu s splošnimi načeli civilnega prava zagotovita zadovoljivo ravnovesje in pravična porazdelitev tveganj med različne zainteresirane stranke.

49 Na eni strani tako pravilo potrošniku, ki prekliče pristop k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba, zlasti omogoča, da dobi vrnjen svoj delež, ob tem pa nosi del tveganj, ki so sestavni del vsake investicije kapitala, kakršna je ta v postopku v glavni stvari. Na drugi strani omogoča tudi preostalim družbenikom in/ali upnikom v okoliščinah, kakršne so v postopku v glavni stvari, da ne nosijo finančnih posledic preklica tega pristopa, ki je posledica podpisa pogodbe, pri kateri preostali družbeniki niso bili udeleženi.

50 Na podlagi zgoraj navedenih preudarkov je treba torej na drugo vprašanje odgovoriti, da člen 5(2) Direktive v okoliščinah, kakršne so v postopku v glavni stvari, ne nasprotuje nacionalnemu pravilu, na podlagi katerega lahko potrošnik v primeru preklica pristopa k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba in h kateremu je pristopil ob obisku prodajalca na njegovem domu, za katerega ni izrecno izrazil želje, od te družbe zahteva nadomestilo, ki se izračuna na podlagi vrednosti njegovega deleža na dan njegovega izstopa iz tega sklada, in tako morebiti dobi vrnjen znesek, ki je manjši od njegovega vložka, ali pa mora poplačati del izgub tega sklada.

Stroški

51 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. **Direktiva Sveta z dne 20. decembra 1985 za varstvo potrošnika v primeru pogodb, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov (85/577/EGS) se uporablja za pogodbo, sklenjeno v okoliščinah, kakršne so v postopku v glavni stvari, ki se nanaša na pristop potrošnika k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba, če je namen takega pristopa predvsem finančna naložba, in ne članstvo v tej družbi.**

2. **Člen 5(2) Direktive 85/577 v okoliščinah, kakršne so v postopku v glavni stvari, ne nasprotuje nacionalnemu pravilu, na podlagi katerega lahko potrošnik v primeru preklica pristopa k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba in h kateremu je pristopil ob obisku prodajalca na njegovem domu, za katerega ni izrecno izrazil želje, od te družbe zahteva nadomestilo, ki se izračuna na podlagi vrednosti njegovega deleža na dan njegovega izstopa iz tega sklada, in tako morebiti dobi vrnjen znesek, ki je manjši od njegovega vložka, ali pa mora poplačati del izgub tega sklada.**

Podpisi